

Locuinti'a Redactorului

Cancelari'a Redactiunii

e in
Strat'a tragatoriului [Lé-
vésutoxa], Nr 5.Scrisorile nefrancoate nu se voru
primi decata numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune.

Pre trei lune . . . 3 fl. v. „
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „ „

Pentru Roman'ia:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei „
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inseritiuni:

10 or. de linia si 30 cr. taos'a tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separatu. In loculu deschiu
20 or. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 6/18. nov., 1871.

Facia cu cea mai noua crize austriaca C o s i u t u redica era vocea sa pentru a da suaturi conationaliloru sei. In cea d'in urma epistola a sa, adressata Redactorului de la „Magy. Ujság” si publicata in acestu diurnu. Cositu desaproba amesteculu lui Andraasi in defavoarea cehiloru, cari inca au drepturi istorice atatu de vechie ca si Magiarii, adeca Cehii inca sunt „nemesi” ca si Magiarii, prin urmare, politic'a barbatiloru de statu a magiariloru trebuie se tinda a spriginu pre Cehi, pentru a li-se recunose si a li-se garantá nemesi'a intocmai precum s'a recunoscutu si garantatu a magiariloru. Asié Cositu despre Cehi. Cátu pentru nationalitatile d'in Ungari'a (Romani si Slavi), cari nu se potu lauda cu privilegia nemesiesci scrise pre pelle de cane, ci numai cu slabutiulu si subfrellulu dreptu naturale allu omului selbatecu si nu nemesiu, — acestea se fia intrebate si elle, ca se spuna odata ce vreu? ce ceru? si daca cererile loru voru fi formulate in tota umilinti'a, se li-se dee d'in gratia si loru dreptulu d'a se poté nemesi, ad ca d'a se poté face magiari, era daca cererile séu chiaru pretensiunile loru ar deveni impertinente si ar' periclitá intregetatea diplomei nemesiesci, adeca ar insiste a intinde séu dora chiaru a sfaticá pellea cea de cane, atunci pedeps'a peccatulu se cadia asupr'a loru si a supr'a urmatiloru loru. — Cu astfelu de imprecatiuni nu se face politica. Cositu, ca si toti magiarii, se feresce ca de focu, a spune ce felu de drepturi se li-se recunoscá nationalitatiloru, cum se se faca impacatiunea cu d'insele, si acésta politica de strutionu (care si-véra capulu in nesipu) o urmeadia magiarii cu multa consecintia de la 1849 in coce. — Cehii se paru a gustá acésta politica magiario-cosuitiana, cá-ci eca ce scrie diurnulu „Correspondenti'a Slava” d'in Prag'a, relativu la identitatea positiunii Magiariloru si a Cehiloru. „Adurmecandu istori'a dinastiei absburgice si analisandu fasele prin cari au trecut acésta aglomeratiune de staturu (alle monarcei austr.) ajungemu a constata, cá aceea s'a desvoltatu in giurulu a doue centre, a doue titine pre cari repausa (se radíma) tota puterea casei domnitorie, acestu indoitu centru (!) e Boemi'a si Ungari'a. Boemi'a (cu Moravi'a si Silesi'a) numera 7 millione si Ungari'a (cu Croati'a si Transilvani'a) 15 millione de locuitori. Aceste doue staturu au unu caracteru commune, cumca elle amendoue „intrege” se tienu de imperiulu ostrungurescu si nu potu, neci sub unu pretestu, neci pentru unu motivu se visedie macaru, a cerca a afara de acestu imperiu conditiunile esistentiei loru. Acest'a este unu faptu capitale la care nu s'a cugetatu pana acum. (?) Cehii, aruncandu privirea preste fruntarie, nu afla neci una tiera cátra care ar' poté fi tentati a gravitá. Situatiunea Ungariei este inca si mai chiara. Magiarii sunt unu poporu absolutamente isolatu in Europ'a, d'in sii jacu in mediulu triburiloru slave si romane, de cari sunt incongiurati, ca unu bolovanu ratecioriu, parasitu, ca vai de ellu, supravenindu vre unu cataclismu. Ei nu afla, nicaiuri-a, unu statulu séu unu poporu, care i-ar' poté atrage in orbit'a sa, — d'altmintrea sunt destullu de genati, de alta parte, prin poporele de cari sunt incungiu-rati, au destullu de lucru la ei a casa, spre a nu cugetá neci candu seriosu ca se essa d'in imperiulu austriacu. Nu asié celle lalte popore, cari traiescu sub sceprulu Absburgiloru, legate prin sementi'a loru, prin istori'a loru de marile natiuni vecine, elle tindu a se absorbe intr'acestea si cu atatu mai vertosu cu cátu aceste natiuni se desvolta mai repede. Asié Gallici'a gravitedia cátra una Polonia ideale; Slavii meridionali sunt atrasi prin sperantiele unui statulu particulare, allu carui centru pare a fi Serbi'a. Ceea ce nu este decatu unu idealu pentru, Poloni si Croati este una realitate tentatia (de ispita) pentru Nemti Italienu (Tirolu, Goriti'a, Istri'a, ect.) si Romani. La 1867 s'a pacificatu Ungari'a (adeca numai magiarii. Red) mul-

tiumindu Boemi'a (ad. pre Cehi. Red.) la 1861. S'ar assecurá pre lungu timpu (?) innainte securitatei imperatfiei. — Cu mirare am cetitu aceste ratiunamente intr'unu diurnu, organu allu Slaviloru, carele pana acum luptase cu energia pentru libertate si egalitate. Doctrina magiario-cosuitiana este molipsitoria, precum se vede, cehii ar' gustá o bucurosu, dar' uita, cá precum impacatiunea nu s'a potutu opri la magiari, asié nu este putere omenesca se o pota opri chiaru la Cehi. Impacatiunea, multumirea toturoru prin federalismu séu dascalirea toturoru prin absolutismu, alt'a nu se pote in Austri'a! Dar ratiunamentulu magiario-Cosuito-Cehescu mai aste inca si infamu falsu, cá-ci daca intru adeveru Cehii si Magiarti sunt condamnati la sortea ce o spunu ei pre facia, apoi regimulu d'in Vien'a n'ar poté se faca mai bine decatu a li pune frenele absolutismulu centralisticu, si a le stringe cátu de tar fara frica cá Cehii si Magiarii ar poté se intorca dosulu Austriei, ba inca ei ar spriginu regimulu spre a infrená, prin ei, si pre celalalte popore necondamnate a traisi a peri in sinulu moribundei Ostrungurie. Nu, Domniloru si frati de suferintie nu prin adoptarea si propagarea doctineloru false si egoistice veti cascigá voi si vomu poté noi toti d'impreuna recascigá libertatea, ci prin semiulu de direptate si respectandu drepturile divine si umane, respectandu-ne, iubindu-ne si spriginu-ne unii pre altii. Candu e vorb'a de eluptarea si cascigarea drepturiloru politice-nationale, tote poporele trebuie se fia solidari, cá-ci daca una parte va collude, pentru blidulu cellu de linte, cu potestatea, nu vomu scapá a noi, neci noi de sclavii si de ticalosia.

Bucuresci, 28. oct. 1871.

Omulu nu pote totu-de-un'a ceea ce voiesce, dupa cum ne-am fostu d'adatu a crede; astu-felu eu, nepotendu veni se petrecu in mediuloculu DV. cáte-va mominte, dupa cum neaperatu asi voi, mi-iu refugiu la surogatulu conversatiuniloru epistolare, si voiu dice acestora linie calletorie comunicative cu suspinulu strabunulu Ovidiu:

„Vade salutatum sine me — — — —

„Heu mihi quod domino!” — — — —

Unu comitativu destallu de espressivu pentru a vi spune, cá ceea ce inim'a-mi cere, nu-mi permite puterea! —

Judecandu dupa prisosulu introductiunii, vei crede cá mi-am propusu a-ti rapl timpulu con sacratu mandatulu Diale cá representante, — catedrei cá professore, séu si lectoriloru „Federatiunei” cá publicistu, venindu a sta la vorba cáte-va momente cu Dta, personalu, séu, daca ti mai convine, cu cei ce te citescu. Nici decum! . . .

Mi-am luat voia, puru si simplu, si fara pre-abila intelegere, se intretienu cu amicii nostri, unu schimbu de idee si convorbiri limiscite asupr'a plageloru nostre comune. Dupa mine nu ni mai poté fi permis se pisamu apa in piva si se neinvirtim in viciosulu cercu de pana aci; a trecutulu timpulu si fraseloru pompóse, banale, bombastice, — si protestatiuniloru ipocrite, speculative!

Reulu e la culme, ne sugruma; timpulu redioresce, vomu fi criminali de lesa-natiune lasandu-lu se ni scape d'in mana. Candu esistenti'a nationalitatii nostre este pus in cestiune, la noi cá si voi, acolo cá si aici, spre tota intenderea stravechiulu nostru pamentu. Candu economistii ne batu, plutocratii ne despoia, diplomati'a ne submineza; candu strainulu furisiatu incas'a nostra ni disputa dreptulu la una individualitate, ni disputa caminulu nostru; candu Judaismulu ne corumpe, ni o-travesce, si aliatu cu germanismulu ne invadea si ni rapesce averile, — nu mai poté fi vorba de ambitiuni personali, de unu egoismu peccatosu, de lupta pentru plapoma, lupte statuicide; nu mai poté fi vorba a ni cautá deale nostre particulare, séu a ni aduná ferematurele cumplitululu naufragiu, plutitorie pre suprafaci'a unui oceanu infuriatu!

Ce alta faceti voi, ce alta facemu noi? ! Este

neintielésa si criminala placere de a ne bate intre noi, pre candu ne paruescu strainii, candu incendiulu s'a laitu preste totu cuprinsulu asediatulu nostru caminu, candu adunaturele si lapedaturele Europei, cavalerii de intinatia intrati in sanctuariulu nostru prin fraudá si tradare, vendiendu la noi unu staulu fara pastori, o turma fara cani, au pretensiunea a ni luá cenusi'a d'in vetra, si noi privim cu indiferentia la fara-de-legile loru, si noi primim otrav'a loru, pentru starea ce li-o damu!

Acestu fenomenu alu decadintiei s'a aretatu in toti timpii, la tote poporele disparute, cu tota acestea noi nu lu vedemu!

Istori'a lumii vechie si noue ni spune, cá proletarii n'au facutu casa, si n'au constituitu o societate, o natiune in intielesu politicu, de candu lumea e lume, dar' noi nu intielegemu! Ni se totu indruga frasea stereotipa de umanitarismu; ni s'a vorbitu de solidaritate intre popore, de cosmopolitismulu capitalulu si alu munciei, alu economiei politice, de libertatea comerciala, ect. si nu ne-am datu osteneda unu singuru momentu de ceea ce se petrecu in giurulu nostru, de periclele acestei minciunose schole.

Ni se totu vorbesce de moral'a creditulu fia cu coticarii cei mai nerusnati!

Strabunii nostri au nascutu, si au si peritu in doreri; temnitie, torture, morte, privatiuni, nimicu nu i-au impedecatu a lucrá pentru binele neamulu. Au depusu cu prisosu prinosulu devotamentulu loru pre altariulu die etatii nationale! Ei au lucratu, ce e dreptu, mai multu prin instinctu, prin logie'a animei, ér' nu d'in carte, pentru viet'i'a romanescá.

Immoralitatea, tradarea, cinismulu, au esistatu cá bóla si cá plante imbetatorie si la betranii nostri, la tote paporele d'in toti timpii; noi inse i-amu intrecutu popularisandu-le sub eticheta de Elicisriu a modernei civilizatiuni!

Ve rogu se judecati calmu si fara preventiune a supr'a stării vostre si veti vedé cá caus'a neisbiturei este inerinte la voi cá si la Boemi, cá si la Croati, cá si la coloni'a serba d'in Banatu, in neintielegerile domestice, in lips'a de o perfecta concordia, si reciproca, barbatesca incredere!

Ce va se dica siovairea, si mai multu desbinarea in principiele si doctrinele asupr'a unui credeu politicu, care se reprota de-a-dreptulu la esistenti'a individualitatii nostre romane? Pote-se pune in discutiune esistenti'a romana? Negresitu cá nu!

Cum dar' pote fi certa intre romani despre cele mai probate midiloece de aperarea acelei scumpe esistentie?

Ce vi dá puterea domnitoria pentru a trece la actiune? Vi dá autonomia de statu Transilvaniei? Vi dá individualitate politica natiunei romane pre pamentulu vostru, usurpatu de invasiunarii arpadiani?

Ce ati perdutu prin passivitatea de pana aci? Ve plangeti cá distrasi de la luptele politice, cari profitau numai magiariloru — aveti totu timpulu a ve intari pre terrenulu economicu, culturalu si nationalu?!

Dar' se nu se uite, cá acésta passivitate a dá puterea domniei in mana castei magiare, si incatu pentru romani, acea passivitate, pre langa ce i-au unitu intre sine, i-au mai unitu si cu tote celelalte natiuni suferinde, nedreptatite, facundu a se descredita loialitatea pseudo-democratiloru magiari, si in intru si in afara.

Dela ale vostre se trecemu la ale nostre. Ale nostre sunt si ale vostre, precum ar fi se fie ale vostre si ale nostre.

Daca voi parati a nu fi invetiatu nimicu de la cei ce au fostude o sorte cu voi, si au trecutulu prin foculu vostru, de la cei ce sunt asta-di in analoge impregiuari, in fine daca parati a nu fi profitatu nimica d'in scola proprietiloru suferintie, mostenite de la mosi si parinti, apoi noi aici amu uitatu, si pre ddiu si pre muma, si pre fi! Confundati in mociri'a cinismulu, nu vedemu nimicu, nu audim nimicu.

Procesu verbalu

alu siedintiei d'in 29. oct. 1871. a Comitetului ad hoc pentru primirea pareriloru intelligentiei romane despre conduita politica a natiunei romane d'in Transilvania.

Sub presidiulu Dlui Elia Macelarîu, fiindu presinti D.D : Ioane Hannia, Ioane R u s s u, Dr. Ioane B o r c e a si Visarionu Romanu.

D. Presiedinte comunica, cã in urm'a chartiei acestui comitetu d'to 20. septemvre a. c., adresata cãtra 120 barbati ai natiunei nostre prin diferitele tîenuturi, spre a li cere opiniunea la cele 6 puncte cuprinse in aceea-si, au incursu pãna asta-di cu totul numai 21 respunsuri, parte singularie, parte collective; cã in 25. ale curentei Dsa a predatu tote hartieile intrate Dlui notariu substitutu Dr. Dimitrie Racuciu spre refrare. Fiindu inse cã Dlu Racuciu a inapoiatu eri presidiului tote scrisorile amintite cu observarea, cã, avendu sã intreprinda una caletoria, nu pote a corespunde insarcinãrii primite, presiedintele pune hartieile pre mës'a comitetului, rogandu-lu a dispune de ele.

Se concredu Dlui notariu Dr. Ioane Borcea, spre a referã la siedintia viitoria, carea se anuncia pre mane.

Continuarea siedintiei in 30. octomvre.

Presinti sunt toti Drii membrii d'in siedintia de eri cum si Dlu Dr. Ioane N e m e s i u.

Dlu notariu I. Borcea dã cetire unui extractu alu respunsurilor intrate si face la urma propunerea :

Cã comitetulu ad hoc, terminandu-si cu siedintia de adi lucrãrile sale, sã predë tote actele si sã concreda tota caus'a Comitetului permanentu alu congreseloru nationali d'in 1861 si 1863.

D. Ioane Hannia este de parere, cã avemu se tîenemu la continuitatea nostra de dreptu si cã nu potemu a parasî terenulu ocupatu pãna aci, fara daun'a interesoru nostre politice nationali. D'aceia si Dsa este de parere, cã Comitetulu ad hoc sã-si termine lucrãrile sale asta-di, este inse de convingerea cã numai „Comitetulu nationalu centralu“ alesu de conferintia nationala d'in Mercurea in 1868, ar fi chiamatu a luã initiativ'a in afacerile nostre politico-nationale. Esprimendu-si mai departe parerea de reu, cã activitatea acelei comitetu s'a suspendatu, propune : a se conlucrà la locurile competente pentru delaturarea acestei suspensiuni.

D. Ioane Rusu, aflandu de fundate convictiunile Dlui Hannia, se esprime pentru ele cu adusu, cã comitetulu sã publice unu raportu despre lucrãrile sale, si cu acea deosebire, cã tota caus'a mai departe sã se lase in voi'a natiunei.

D. Ioanu Nemesiu propune a nu se luã asta-di nici

in cellu pucinu le recunosc a fi pre deplinu justificate. Bine faci, bate reulu, desradecimedia-lu, dar' rogu-te, ce va se dica acellu „pessimismu“ fãra de paruchia, care se pare a te predominã si care nu mi-se pare de locu justificatu ? parer cã ai fi unu mosiu de 70 anni ! Ba dora neci atunci n'ai potã fi atãtu de pessimistu, precum te vedesce acesta scrisore. „Non omnes Fabios abstulit una dies.“ — Salutare cordiale ! Speru a ne rãvedã si cã ni vei da mai adese ori ocasiunea d'a ne potã delectã de instruitivele tale conversatiuni. (Red.)

re in Angli'a. Mansuetudinea omeniloru amicabili de aici lu scapã dela morte, inse dupa reinsenetosiare intratãta a fostu lipsitu de mediloce, cãtu a trebuitu sã-si sustiena viet'a prin instruirea altoru-a si traducerea cãrtiloru. Aici anim'a lui cea lovitã amaru de sorte s'a reintorsu cu pietate fiesca la credintia in promisiunile si mangaierile religiunei. La a. 1800 se reintorse in Franci'a, ajunse in graci'a consulelui Bonaparte si la an. 1802 fũ tramisu de secretariu pre langa agentulu diplomaticu d'in Rom'a, cu acestu-a nepotendu fi in cotielegere se reintorse in Parisu, fara aprobare mai inalta, imã de aici fũ tramisu plenipotentiatu in republic'a Valls. Indignatu pentru nemicirea totale a principelui de Anglien si-dãde dimisiunea si declinã cu resemnatiune ori-ceonore sãu oficiu cu care a fostu imbiatu de Napoleonu. Dela 1806—7 caletori prin Palestin'a, Afric'a nordica si Spani'a, de unde reintorcundu-se a casa a traitu in dominiulu sea dela Aulney, unde descrie si caletori'a sa de mai inaine sub titulu : „Itinãraire de Paris à Jérusalem et de Jérusalem à Paris.“ Dupa caderea lui Napoleonu scrise unu pascuil : „De Bonaparte et des Bourbons,“ tradusu mai in tãte limbele Europei ; asemãnandu famili'a napoleonida cu cea a Bourboniloru, staruiesce pentru radicarea la tron a acestei d'in urma. La a. 1815 mersu cu Ludovicu XVIII. in Genev'a, de unde dupa lupt'a dela Waterloo reintorcundu a casa, fũ ministru si membru in senatu. Acum, luandu parte la incercãrile ultraroyalistice ale lui Marsan, si desvoltandu zelu mare pentru monare'a constituionala, a venitu in impãrechiaru cu Decazes pentru dissolverea Chambre indiscutable-i, si pentru o scriere forte nepractica : „Monarchie selon la charte“ deveni parasitu de toti.

Dupa caderea lui Decazes, Chateaubriand fũ tramisu plenipotentiatu in Berolinu, la a. 1821 era ministru si senatoru, dupa ace'a agentu in Londonu si la a 1823 ministru

Politica nostra se conduce de vointia strainului nedomptabile in rapacitatea lui.

Elu ni cere intunerecu, noi i-amu sacrificatu scolele ! Ni cere consciintia, ne-amu lapedatu de multu de ea ! Ni cere dignitatea, ne-amu prosternutu in noroiu la picioarele lui ! Ni cere comericiulu, industri'a, noi ne-amu robitu lui, facundu-ne tributarii toturoru coticariloru, inaugurandu jafulu si sistemulu spoliatiuniloru !

Romania bogata nu mai are nimicu pentru fii, afara de sortea proletariatului urbanu si ruralu.

A fi Romanu, a-si aperã natiunalitatea, a face d'in ea unu cultu, a-i dã ei tota suflarea, activitatea, ingrigirea nostra, este o erezã pentru cei buni, si o crima de innalta tradare pentru ciarlatanismulu strainului invasiunariu.

Oropsiti beseric'a si scol'a, dar' nu ve atingeti de religiunea politica a Evreiloru, cã-ci veti fi tac-sati de intoleranti !

Distrugeti moravurile poporului romanu, dar' lasati sã-lu otrãvescã evreulu, sã lu despoie nãmtiulu si Hantatarulu, cã-ci astu-felu vi cere spiritulu vécului, curentulu moderneloru idee civilisatrice !

Romani ! desiertati pravallele si atelierurile de industria, cã sã intre in ele evreii si germanii coloni !

Romani ! impleti visteria tierci cã sã se desierte in' pungele evreiloru si coloniloru imperatfci germane !

Noi ce facemu ? Strigãmu, chefuimu, ne gãlcevimu. si in urm'a urmeloru — — treca, ducãse, — lase-me sã te lasu ! Professorii amenintiati ce facu ? Comerciali si industriarfi tradati ce facu ? Junimea studiosa ce face ?

Advocatii ce facu ? Press'a ce dãce ? Boerimea unde este ? Poporulu ce cugeta ? —

Multe intrebãri, pentru a nu fi in stare sã respundemu la nici un'a d'in ele !

Intrebati apati'a poporului, nepasarea clerului, indiferintia boerului, cinismulu guvernãntiloru, essitatiunea mandatariloru, sficiunea junimei studiose, cãrt'a pressei, veleitãtile si spiritulu de cascigu alu advocatiloru, si aveti respunsu la tote intrebãrile ! Fisionom'a tierci este prin sine destulu de vorbitoria, pentru cã sã nu ni mai piroaimu creerii in descoperiri metafisice. Orbiti prin patima, molesiti prin desfrenãri, nepasatori prin fire si educatiune, suntemu cu unu cuventu peccatosi la culme, si bine pregatiti a cadã, fara resistintia, tierci si poporu, prãda strainului. Fi-va provedinua cu noi, scapã ne-va si de asta-data geniulu tutelaru alu Romanismului, este alta vorba, noi nu potemu scã, dar' ni vine a crede, cã numai acolo ni pote fi sperantia.

Lucrati voi mai bine si feriti-ve a ne imitã, bine cunoscundu, cã ceea se veti lucrã bine pentru voi, ni va folosã si noã !

*) Scumpe Amice ! Asprele infruntari cu cari intampini inparechiarile intestine d'intre noi si d'intre voi, eu un-

BOISIORA

Chateaubriand.

Sciintia obiectivu considerata se pote asemãnã unu munte inaltu, pre langa care se afla o multime de lucratori ; unii lucra pre la polele muntelui umiliti, fara a vedã de parte ; alii se inaltã pãna la cutare gradu alu muntelui si vedu mai departe ; era alii ajungu pãna la virful muntelui, de unde apoi respãndesu lumina preste capetele toturoru celoru mai d'in diosu : acesti-a se potu numi lucãferi in sciintia, in limb'a comuna i numinu geni. Intre acesti geni cu dreptu cuventu se pote numerã si Francisu Augustu conte de Chateaubriand (dã : Siatobrian), publicistu, istoricu, poetu, filosofu, barbatu de statu, capu de partida, s'a nascutu in 4. Septemvre 1739, in castelulu parintiescu d'in Comburgu, in Bretania. La a. 1787 fũ capitãnu in armata, inse cu inceputulu revolutiunei parasî patri'a si carier'a sa militaria si mersu sã cerce calea nordu-vestica cãtra Americ'a de nordu, unde ajungundu a traitu printre semintiele indiane. Aici s'a desvoltatu fantasi'a sa poetica mai alesu in romanulu „Atala,“ care prin editiunea mai noua, prin noutatea ideeloru si espunerea formale a Franciei a facutu sensatiune mare in Europ'a, unde domniau alte principie in consideratiunea lumii, si stilulu scrietoriloru francesci erã dupa spiritulu lui Voltaire si a celoru-a-lalti ateisti ; era prin aduncimea sentiului religiosu, asediatu in ela, a provocatu chiaru respectulu neamiciloru cretinismului. Audindu de fug'a regelui d'in Parisu si primindu cunoscintie si mai lamurite despre starea politica a Franciei d'in diurnale anglese, se reintorse in Franci'a. Dupa o scurta petrecere in Parisu, unde se aflã nesecuru, grabi la Brussell'a si intrã in armat'a principelui Condé. La Thionville, a 1792, fiindu greu vulneratu, fugi, luptandu-se cu morteã, preste ma-

una conclusiune, ci comitetulu sã-si amane lucrãrile sale pre timpu nedeterminatu.

D. Visarionu Romanu opineza, cã numerulu micu de respunsuri, ce a primitu comitetulu dupa 120 provocãri, nu este nici cum de ajunsu, spre a fi privitu de spressiunea opiniunei generale la noi, mai vertosu dupa-ce si acãst'a respresinta diverse pareri ; cã, prin urmare, lips'a de atãte respunsuri nu este nici-cum constatarea necessitatii de vre-o adunare nationala in tempulu prezentu. De-ora-ce acãst'a adunare acestu comitetu n'are instructiuni de la adunarea, care l'au alesu, er' elu nu-si pote aroga sie-si drepturi, cari trecu preste marginile modestei sale chiamãri, de-ora-ce mai departe, conferintia d'in Mercurea de la 1868 este cea d'in urma adunare a nostra nationala, dinsulu e de parerea Dlui Hannia si spriginesce propunerea sa.

Dupa-ce s'a datu ocasiune de ajunsu membriloru, a vorbi la tãte propunerile escate pro si contra, presidiulu resumendu, pune la votu mai antãiu propunerea Dlui Nemesiu pentru prorogarea lucrãriloru comitetului pre unu timpu ore-care.

Votandu toti cei-laltij membri contr'a propunerei, — cade.

Dr. Nemesiu dechiara, cã se absteine de la tota votarea mai departe.

Se aduce apoi la votisare propunerea pentru incetarea comitetului cu diu'a de adi, care

se primesce in unanimitate.

Sã iã la votare partea I. a propuneri Dlui Rusu pentru publicarea unui raportu despre lucrãrile comitetului ad hoc, si se primesce.

Partea a 2. inse a propuneri Dsale, de a se dãce, cã tota caus'a mai de parte se lãsa in voi'a natiunei — nu se accepta.

Se submitu mai departe votãrii propunerea Dlui Dr. Borcea, de a se predã hartieile si a se concrede tota caus'a mai departe comitetului permanentu alu congreseloru nationali d'in 1861 si 1863.

Propunerea inse nu se primesce.

In urma se pune la votu propunerea Dlui Ioane Hannia : de a se esprime convingerea, cã numai „Comitetulu nationalu centralu,“ alesu de conferintia nationala d'in Mercurea in 1868, ar fi chiamatu a luã initiativ'a in afacerile nostre politice-nationali ; de a se esprime parerea de reu, cã activitatea acelei comitetu s'au suspendatu si de a se conlucrà la locurile competente pentru delaturarea acelei suspensiuni.

Propunerea acãst'a se primesce cu majoritate de voturi.

Cetindu-se protocolulu acestu-a in conferintia de adi, s'au verificatu si subscrisu.

Sibiu, 3. Noemvre 1871.

E. Macelarîu, m. p.

V. Romanu, m. p.

I. Hannia, m. p.

Dr. Ioanu Nemesiu, m. p.

Ioanu Rusu, m. p.

de esterne, inse prin conduita sa necuviintiosã facia de lupt'a de restauratiune d'in Spani'a, veni in desplacerea lui Villèle, prin a carui combatere a si cãdiutu d'in ministeriu. D'in ministeriulu trecut trecundu in opusetiunea celui nou causatã caderea lui Villèle, mai alesu prin cuventãrile d'in senatu si prin articlii feluriti publicati in „Journal des Debats.“ Cã conducatoriu alu partidei chartiste, elu dede unu aventu nou vietiei parlamentare d'in Franci'a si staruã pentru stergerea censurei in opulu : „De l'abolition de la censure“ si pentru liberarea Greciei. Macar-cã prin opulu seu : „Le roi e mort, vive le roi“ a ajutatu lui Carolu X a veni la tron mai multu decãtu o armata de 50 mii de omeni, a remasu constantu in conduita sa opositionala si naintã cu resolutiune in ajungerea scopului seu. Dupa-ce se retrase cãtu-va tempu de pre aren'a politica, la a. 1828 sub ministeriulu lui Martignac fũ tramisu agentu diplomaticu la Rom'a ; inse era abditse de oficiu sub ministeriulu lui Polignac, candu acestu-a amenintã cu dissolverea chartei, si se retrase nepotintiosu la vietia privata. La revolutiunea d'in Juliu n'a luat parte, ci a pledatu in senatu pentru dreptulu principelui de Bordeaux. N'a voitu sã puna juramentu noului rege democrat si pentru aceea se retrase d'in senatu, lasandu acolo unu venitu anualu de 12.000 franci. A fostu totu-de-un'a cu alipire si supunere cãtra famili'a detronata, a remasu inse departe de conspiratiunile legitimistiloru, de-si luptã contra esilãrii liniei mai betrane a Bourboniloru. D'in suspiciune, cã ar' conspirã pentru acãsti-a, la a 1832 fũ prinsu cãtu-va dfile, era dupa ceea trecu in Elvetia, unde audindu de captivitatea princesei Berry, se reintorse inderetru si prin aperarea ei provocã in contr'a sa unu procesu de pressa. In a. 1833 si 1834 petrecu cu Carolu X. in Prag'a. Neclãtitu in convingerile sale politice de mai inainte, pentru aceste a renunãiatu la veri-ce prospecte de a veni la oficiulu seu, ci libe-

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 16. noembrie, 1871.

Presedintele Paulu Somssich deschide siedintia la 10 ore a. m. Bancote ministeriale la inceputul siedintiei sunt neocupate.

Dupa verificarea procesului verbalu d'in siedintia precedentă, presedintele anuncia mai antaiu mai multe petitiiuni juridictionarie, cari se transmittu comisiunii respective, si dupa aceea cetesce una epistola de la contele Andrassy, prin carea acestu-a aduce la cunoscintia camerei, ca, fiindu numitu ministru alu casei domnitore si pentru afacerile esterne, a incetatu de mai fi ministru-presedinte magiaru si ministru pentru aperiarea tieriei.

Mai departe presedintele da notariului Petru Mihályi spre cetire rescriptulu imperatescu, prin care se comunica camerei, ca contele Melchioru Lónyay, fostu ministru de finantie comunu, este numitu ministru-presedinte magiaru in locul lui Andrassy.

Camer'a ia actu atatu despre epistola andrassiana, catu si despre rescriptulu imperatescu.

Cnestorul camerei, in costumu serbatorescu, se duce apoi afara si conduce in sala pre noulu ministeriu, cu Lónyay in frunte, care, dupa ce si-ocupa locul, se adreseza catra camera si partidele, si cu unu discursu de intruducere.

Dlu Lónyay tiene de superfluu a-si mai desfasura principiile seu directiunea activitatii sale, de-ora-ce acestea sunt destulu de bine cunoscute d'in programulu predecesorului seu, care programu a fostu si este si a Dsale, si dupa care va lucra si in viitoriu, cu poteri indoite. Spre a pote inse corespunde misiunii ce si-a luatu a supra-si, Dlu Lónyay crede, ca majoritatea camerei lu va onora cu increderea si i va da mana de ajutoriu; si pentru aceea se recere, ca acesta majoritate se fia solidaria si se se consolideze si intaresca si prin alegerile viitorie. (La aceste cuvinte ale ministrului-presedinte stanga incepu a striga: Dacu nu va ploua! Vederemo!)

In fine Dlu Lónyay se adreseza si catra opusetiune si si-esprime sperantia, ca d'ins'a inca va collucra la resolvarea chestiunilor reformatore.

Se comunica apoi rezultatulu alegerii a cate unui membru in diferitele comisiuni, facuta inca in siedintia precedentă.

Ernestu Simonyi face unele observatiuni la discursulu ministrului-presedinte, si dice, ca la d'insulu si la amicii sei de principie guvernulu nu va afla nice unu sprigiu. Ei (partid'a d'in 1848) voru spriginu totu ce este democraticu si liberalu, si voru combate totu ce este reactivu si corruptu.

Svetozaru Mileticiu accentua, ca politic'a de pana acum a guvernului magiaru a avutu de scopu destrugerea natiunilor nemagiare. Acesta politica a conturbatu pacea interna si a periclitatu pre cea externa. Dlu Andrassy, vedindu ca nu este in stare se restituia pacea interna, a luatu-o pre pitiuru (Sgomotu.) Dsa ar' fi doritu deci se vedea una schimbare a sistemului, er' nu numai a personelor.

Presedintele face atentu pre oratoru, ca sub asemenea auspicii abie este iertatu a dice despre unu ministru ca Andrassy, ca a luatu-o pre pitiuru.

ralu si de o loialitate constanta si-a lamuritu pusetiunea mai bine prin aceea, ca elu insu-si a declarat, despre sine: Eu sum monarchistu d'in anima, bourbonistu d'in oficiu, republicanu d'in aplicare. Fiindu ocupatu cu lucrari literarie, a petrecutu mai multu retrasu in Elvetia si mori in 4. iuliu 1848.

A scriu o multime de opuri; a fara de cele amintite pana aci mai insemnate sunt: „Essai sur les revolutions anciennes et modernes;” fiindu-ca a scriu opulu acestu-a in etate tenera, la a. 1797 a desfasuratu in elu nescu principie revolutionarie, pentru cari mai tardu l'a cuprinsu fiori, dupa-ce a devenitu mai maturu; „Les martyrs”, poema romantica-religiosa in prosa, in care a ilustratu unulu d'in cele mai insemnate periode de transitiune a omenimei, lupt'a paganismului moribundu contra crestinismului, principiulu vitalu alu lumii moderne, o imagine ampla si avuta a imperiului romanu, a capitalei si a provinciilor, cum erau aceste pre tempulu imperatului Diocletianu, Massimianu si Galeriu, ca unu giganticu corpu clatinatoriu, care ascunde simburulu ruinarii sub paliulu impatratu alu cesariloru. Coron'a opariloru sale o face: „Génie du christianisme”, in care se afla filosof'a cea mai pura infumsetiata cu tota magia oratoriei si a poesiei. Oplu acestu-a radica pre autoru iatre scrietorii de gradulu primu. Cu acestu-a a speratu a introduce crestinismulu in sinulu natiunii sale, care in furi'a resbelului s'a fostu stinsu mai cu totul; in acestu-a Chateaubriand apare unu autoru si maiestru originalu alu limbei franceze. A scriu mai departe „Souvenirs d'Italie, d'Angleterre et d'Amerique”, a tradusu pre Milton, etc. La betranetie a primitu unu onorariu de 1/2 milionu franci.

V. Deciu.

Mileticiu si-reserva dreptulu d'a presentu unu proiectu, care, dacas evaporim se va restabili pacea interna.

Colomanu Széll, raportorulu comisiunii financiare, presenta raportulu despre bugetu cu 16 accluse; doi membri ai comisiunii dadera voturi separate.

Camer'a trece apoi la ordinea zilei: la desbaterea generale a supra proiectulu de lege, relativu la comonele contractualiste, care se primesce in generalu si specialu pana la §-ulu 5 exclusivu.

Siedintia se redica la 2 ore d. m.

Siedintia de la 17. noembrie.

Presedintele deschide siedintia la 10 ore a. m. Guvernulu e reprezentatu prin ministrii; Lónyay, Kerkapoly, Tisza, Bittó, Szlávy, Pauler, Pejacevics, Wenckheim si Tóth.

Se verifica procesulu verbale alu siedintiei trecute. Presedintele anuncia mai multe petitiiuni, cari se trecu la comisiunea petitiunaria, d'impreuna cu petitiiunile presintate de deputatii Albert Török si Stef. Jancsó. Deputatulu c. Ioanu Nemes, alesu in comitatulu Albei-superiore, pune pre buroulu camerei litterele sale credentiunale. — Se trecu la comisiunea verificatoria.

Presedintele comisiunii 6. judiciarie, c. Ioanu Bethlen, presinta raportulu privitoriu la afacerea electorala a deputatulu Ioanu Bónay, alesu in cerculu Ó-Bessenyő, comitatulu Torontalului. Comisiunea judiciaria a decisu a suscepe investigatiune in afacerea acest'a si spre scopulu acestu-a esmitte pre deputatulu Eduardu Turcsányi, care depune numai decatu juramentulu inaintea camerei.

Raportorele comisiunii verificatorie, Paulu Ordódy, relateza, ca comisiunea d'in chestiune a verificatu alegerea deputatulu Desideriu Szilágyi, rezervandu-se terminulu legale de 30 zile pentru presintarea protestelor ce s'aru face contra alegerii lui. — Se imparte in sectiunea a patra.

Raportorele comisiunii petitiunarie, Ladislau Szógyényi, relateza in privintia petitiunii cetatii Pest'a, despre proiectulu de lege industriaru. Comisiunea propune, ca camer'a se cetesca si se delibere petitiunea chestiunata cu ocaziunea pertratarii proiectulu de lege industriaru. — Propunerea se admite.

Ministrulu croatu, cont. Petru Pejacevics, raspunde la interpellatiunea deputatulu Irányi, facuta inca in lun'a lui sept. cu privire la publicatiunea cuprinsa in diuarulu „Narodni Novine,” despre prorogarea dietei croate. De si obiectulu acestu-a apartiene eschisivu autonomiei croate-slavone-dalmatiane, oratorele totu-si raspunde interpellatore lui, si a nume cu privire la punctulu primu alu interpellatiunii, daca a fostu autentica publicatiunea d'in diuarulu „Narodni Novine,” dechiara ca ea a fostu autentica. Relativu la punctulu alu duoilea, daca dsa a exercitatu ore-si care influentia a supra negociariloru privitorie la prorogarea dietei, oratorele raspunde, ca in acesta afacere n'a exercitatu numai dsa influentia, ci si banulu tieriei. In fine la punctulu alu treilea, ca ce motive l'au potutu indemná pre dsa ca se sfatuiesca Majestatii Sale acesta resolutiune, oratorele raspunde antaiu, ca Majestatea Sa are dreptulu nedisputabile d'a proroga dietea, si a dou'a, ca d'in acesta cauza deliberearea afaceriloru comunu nu suferu nici una scadere, de-ora-ce §-ulu 34 d'in art. de lege I. d'in 1868 se ingrigesce destulu de bine in privintia acest'a. — In fine oratorele dechiara, ca veri-ce amestecu intentionatu in afacerile autonome ale Croatiei si Slavoniei neci decatu nu lu pote recunosce de legalu si estu-modu protesteaza contra lui.

Danielu Irányi nu e multumitu cu respunsulu ministrului. Dispuna legea ori si ce, dar' e fapta, ca Croatia nu e reprezentata in dietea Ungariei, ca-ci d'intre cei 25 deputati cari se afla aici, la alegerile noue au caditu toti, afara de doi, si cu tote aceste la votisare ei paralizeza pre reprezentantia a 29 de cercuri electorale unguresci. Prorogarea dietei croate nu se pote rectificá si cauzeza sensatiune atatu de rea, incatu oratorele se vede constrinsu a declina responsabilitatea pentru perniciosele consecintie ale prorogarii a supra barbatiloru guvernamentali, de la cari a emenatu acesta mesura.

Camer'a, luandu actu despre respunsulu ministrului, trece la ordinea zilei si continua desbaterea speciala a supra proiectulu de lege despre comonele contractualiste. Proiectulu se admite intregu, afara de §-ii 6 si 10, cari se lasa in suspensio, pentru ca se se delibere de nou de comisiunea centrala.

Siedintia se inchiaia la 12 1/2 ore d. m.

Vien'a, 14. noemv. 1871.

In tempulu de acum numai poporulu acelu-a are unu venitoriu securu, care d'in totu adinsulu si seriosu se nesusce a inainta spre nivoulu generalu alu culturi si a se rad'ca spre acestu-a; numai acea natiune pote conta la una viétia indelungata, care si-a pusu de devisa cultura. Conditieunea „sine qua non” a culturi este scientia cultura; si scientia ca si fic'a si mam'a, causatulu si causa, sunt strinsu legate si constituiesca paladiulu esistintiei unei natiuni. — Scientia adeverata e neperitoria ca si cultura, asiè catu, candu tote s'au nemicitu si peritu, mo-

numentele create prin ele staru nemiscate cu fruntea deschisa si falosa, anunciandu marirea si glori'a gintei, ce le-a favoritu. Rom'a strabuna, Aten'a si Sparta au apusu, dar' asta-di totu-si marirea si puterea lor se anuncia prin unu Cicerone, Horatiu, si altii.

Inse scientia si cultura adeverata este si a fostu totu-de-un'a pentru educatiune natiunale si intru acesta s'a manifestatu rezultatulu ei celu mai salutaru, si intru adeveru, precum dice si Dnulu Misailu ca „ori ce se va face, fara a lumina poporulu, fara a se intemeia pre una cultura si educatiune natiunale seriosa a maselor, este, ca si candu ai srie pre apa, ca si candu ai zidi pre nesipu.” Acesta ni-se adeveresce si prin acea, ca strabunii nostri, vechii Romani, atunci au inceputu a decadé, candu educatiunea adeveratu natiunale nici intr'o consideratiune nu se mai luá, candu ea si-a fostu perdutu, facia cu cea straina, mai tota influentia. Marirea strabuniloru nostri a apusu, dar' stranepotii loru dorescu a mai ajunge acea epoca fericita, de-ora-ce unu poporu nici odata nu-si uita si nu pote uita epoch'a inffioriei sale. Ei striga adi d'in totu anghiuulu „Scientia si Cultura”, de-ora-ce sciu, ca de aceste au lipsa ca morbosulu de medicina, sclavulu de libertate, orbulu de lumina si flamendulu de mancare.

Inse „qui vult finem debet velle et media.” Acestu principiu l'au avutu inaintea ochiloru poporeni d'in Carei, — cari, dorere, pana acuma forte putienu au facutu, candu au concursu dupa putere la ajutorirea nesuintieloru de cultura ale mumei loru comunu. — Am d'isu, ca pana acuma nu au facutu, asiè dicundu, mai nemica, responsabilitatea acestei nepasari inse — precum d'in cele ce voru urma mai la vale se va pote convinge onoratulu publicu nu diace intru atata pre umerii lor, catu mai vertosu pre ai aceloru-a, cari au detorintia a resipi negru'a indiferentismului si a aprinde intre d'insii lumina scientiei fericitorie. Ca nu-su ei causa, au doveditu cu ocaziunea acest'a, candu — cu tote ca, dorere, multi d'intre d'insii nu vorbescu limb'a nostra dulce romanescă, — totu-si au aretatu, ca sentiescu si vreu se senta romanesc; au doveditu, ca unde e vorb'a de natiune si inffiorie ei, sciu si vreu se sacrifice, — numai conducatoriu zelosu se lu lipsesca —, au manifestatu ca de acum inainte voru si ei se conlucre si dupa poteri se concurga la redicarea mariei nostre natiunale.

Spre a ajunge la cultura adeverata prin educatiune natiunale se receru midilore materiale, de-ora-ce „pecunia est nervus rerum gerendarum.” Cunoscundu acest'a bravii poporeni d'in Carei, dupa una consultare privata s'au determinatu, ca se se adune si se se consulte, cum ar' pote si ei se concurga cu ce-va la aredicarea edificiulu maretiu natiunale, deci s'au si convocatu toti pre diu'a 13. aug. la scola; nefindu inse bine informati despre scopulu adunarei, multi nu s'au infaciatu; totu-si cati erau de facia, dupa ce R. D. Toma Siorbanu a explicatu scopulu convenirei, au decisu, ca pre 20. aug. se se conchiamu toti de nou. — Decisiunea si-a avutu rezultatulu imbucuratoriu, ca-ci in diu'a desfta, dupa beserica, poporeni s'au adunatu in numeru asiè de frumosu, in catu spunu insi-si, ca una astfelu de adunare n'au mai veditu. — Aici R. D. Toma Siorbanu salutandu adunarea, a explicatu si desvelitu scopulu acestei conveniri si, dupa-ce au vorbitu mai multi d'intre presentii, si cascigandu fia-care desluciri detaiate, s'au convoitu cu cea anima si unu sufletu, ca inca in locu se se incepa subscrierea ofertelor, alu carei rezultat a aretatu numai zelulu si insufletirea celoru de facia. Adunarea totu-odata au rogatu si provocatu pre doi domni teologi, anume: pre Ioanu Borosiu si Joane Ajaki, ca se amble d'in casa in casa, esplicandu scopulu inaltu, si culegundu oferte benevole, ce ei fara intardiare au si primitu, bucurandu-se, ca potu implinji in favorea natiuni o misiune asiè de sublima.

Trebuie se amintescu, ca in urma s'a mai tienutu una adunare, in care incredintiatulu dna Ioanu Borosiu a referatu despre ofertele incurse. In acesta, pre langa altele, s'a determinatu, ca sum'a incursa 175 fl. 50 cr. se se imparta in trei parti, si aruma: cea mai mare parte, adeca 100 fl. se se tramita la fundulu Academiei romane infintiate de un'a mai mica, 24 fl. scolei d'in Lapsiulu-ungurescu, si un'a mai marisiora, 50 fl., se se reserve pentru fondulu teatrului Romanu. E de insemnatu, ca acesta sama er' se se tramita, prin patru poporeni alesi, in frunte cu R. D. Toma Siorbanu, la adunarea d'in Satu-Mare, unde au promis multi a se infacisii si inscrie de membri. In acesta adunare s'otaritu inca, ca in beserica se se puna una casa pentru scopulu natiunale si banii incursi la capetulu fia-carui anu se se tramita la ce-va institutu natiunale. Precum am intielesu, casa e gat'a si porta inscriptiunea „pentru cultivarea poporului Romanu”, a fara de acea, ca de cum-va nu se va tiené adunare in Satu-Mare, banii destinati pentru fundulu teatrului Romanu se voru tramita la fundulu institutulu de fete in Orade.

Acestu-a este decursulu afaceriloru, cari servescu spre onorea braviloru poporeni d'in Carei, si spre esemplu de imitare si invetiatura, ca in ce tipu s'ar' pote in celu mai scurtu tempu crea fundurile necesarie spre a ni redica institute natiunale!

I. B.

VARIETATI.

„(Diariode Manille“ dela 4 iuniu trecut) publica urmatori'a naratiune: Camiguin e numele unei mize insule populata de la 26,000 pana la 30,000 locuitori, cari traescu cu agricultura. La 25 februarie 1871, locuitorii se speriară de nescie cutremure de pamentu, cari se urmau atatu de iute, in catu intr'una ora se poteau numera 34 de scuditure, in diferite directiuni. Locuitorii insulei observara indata, ca scuditurele erau mai tari d'in partea orasiului Caterman; intr'adeveru, muntele cu acestu nume se crepa aduncu si arunca gramedi de pamentu, cu tota vegetatiunea ce impodobiă virfulu muntelui, la polele lui, formandu una amestecatura de pamentu si de petre. Poporatiunea nu si-parasi locuaintiele, sperandu ca fenomenulu va trece fara vre-una consecintia, cum se mai intimplase si alta data in alte strimtori ale insuleloru Filipine; dar' la 1 Mai, la 5 ore ser'a, una colona supfire de fum se observă in suburbea Lubuc, candu mutti d'intre locuitori o tulira la fuga. Fumul disparuse numai de catu si fugitii se intorsera a casa. La 7 ore inse se facu una violinte esplosiune, si cei ce se dusera inainte se veda ce e caus'a, fare innecati de unu fum grossu si mai multu seu mai putienu perlii. Tota poporatiunea est indata si alergă cãtra tiermu, se parasesca insul'a; dar' fiindu-cã nu'erau de catu 5 barce, fu preste potinta d'a scapã tota multimea. Li se tramisera barce in ajutoru spre a-i conduce in locu mai sicuru. Vulcanulu versã d'in sinulu seu fumulu, petre si focu fara continere, prin cinci gure deosebite, pre una intindere circonferinte de trei patriare de leghe, ardiendu si resturnandu totu ce iteliniã. Numerulu victimeloru d'in suburbea Lubuc, care cuprindeã 90 de case, si in alte diferite localitati, nu se cunosceã inca la transmiterea acestei scrii. S'au radiocatu degiã 20 de cadavre, dar' nu se scie cãte mai sunt sub petre si sub cenusi'a aruncata de teribilele gure ale monstrului.

„(Correspondintele d'in Peking) alu diariului de Sant-Petersburg anuncia acestei foimörtea lui Vo-Yen, celu mai periculosu inamicu alu Europeiloru in China. Vo-Yen fusese tutorele celui d'in urma imperatu, si in acësta calitate exercitã o mare influentia la curtea Ceresulei-Imperiu; afara de acësta erã siefulu clasei literatiloru d'in Chin'a, renumiti prin ur'a lorã cãtra totu ce e d'in Europ'a. Famili'a-i erã de origine mongola, dar' si-stabilise de multu resiedinti'a in Chin'a. Ultimulu imperatu, ajungundu la tronu, i in credintiase postulu insemnatu de guvernatoru la Monkden, in Mantchuria, demnitate forte renumita in imperiu, fiindu leganulu dinastiei domnitorie. Pre candu ocupã acestu postu, Vo-Yen fu martore la resbelulu in care Chin'a fu batuta de Engliter'a si Franci'a, si acësta impregiurare induol ur'a ce aveã pentru straini si care fu impinsa pana la frenesia. Candu, mai tardiu, deveni tutorele actualului imperatu, avu ocaziune se supuna nescie raporturi frenetice

suveranului seu in contr'a europeniloru, si intr'unulu d'in acele documinte merse pana a declarã, ca n'ar mori fericitu de catu dupa ce aru manca carne de staini si si-aru face d'in pelea loru unu patu pre care se se culce. Vo-Yen protsetã forte energicu in contr'a stabilirii unei scole de sciintia si in contr'a intrebuintariii limbelor straine in biurolu afaceriloru de externe la Peking, cum si in contr'a misiunii lui Burlingame, pentru cuventulu ca unu strainu fusese pusu in capulu acelei misiuni si ca posturile subalterne se incredintiasera demnitariloru chinesi. Vo-Yen erã forte popularu printre compatriotii sei d'in caus'a bine-faceriloru, a desinteresãrii si a obiceiuriloru lui modeste. Cas'a-i erã simpla si una mare parte d'in avere fusese data seraciloru si pentru educatiunea gratuita a acelor-a cari n'aveãu de chiertuieã,

„(Locuintiele d'in Parisu.) In Parisu se afla 71,251 case, cari apartienu la 20,234 proprietari. Ele cuprindu la 650,631 locuintie. De la 1852 pana la 1870 a crescutu numerulu caseloru cu 1% pentru partea vechia a Parisului, si cu 21% pentru cea mai noua. Numerulu normalu alu locuintieloru ce stau desierte, este 30,000; de unde resulta, ca facia cu o populatiune de 1,850,000 locuitori (precum s'a constatat in a. 1866) vinu 3 locuitori la 1 locuintia. Crescundu inse pana la finea anului 1869 populatiunea, numerulu locuintieloru desierte a scadiutu la 19,000, de unde se esplica urcarea neincetata a chiriiloru. Acum'a scadiendu populatiunea cu 250,000 persone, numerulu locuintieloru neinchiriate a ajunsu la sum'a de 80,000. In consecintia a scadiutu si pretiulu pamentului in Parisu, precum si pretiulu chiriiloru, de-sti proprietari de casa se opunu inca d'in respoter la acësta.

„(Legea marimii omului.) Dupa cercetãrile sale statistice asupra marimii omului, D-lu Quetelet a ajunsu la conclusiunea legii, ca numerulu individiloru, cari se apropia mai multu de marimea midlocia, este celu mai mare, pre candu acei-a cari se departedia mai multu de acësta marime, sunt cei mai pucini. Acësta lege s'a constatat si la mesurile cele mai noue ale marimii corpului si se pöte dá ca certu d'in tablele ce D-lu Quetelet a facutu de masure americane, italiene, englese, franceze, in un'a cu mesurile sale proprie executate in cursu de 20 ani. Pentru fia-care tiãra si fia-care vârsta ömenii cei mai mici si cei mai mari sunt in celu mai micu numeru. De la aceste extreme numerulu individiloru se adauge regulatu si ajunge punctulu seu celu mai inaltu la marimea care trebe se fia stabilita, pentru tiãra si vârsta respectiva, cá midlocia.

Praga, 17. noemv. „Politik“ dice cu privire la alegerile directe ordonate: Noi suntemu linisiciti despre debutulu lui Andrassy. Aiba elu chiaru

si pre poloni pre partea sa, acesti-a totu-si nu sunt alta-ce decãtu aprindiore periculose pentru unu resbelu contr'a Russiei.

Bucuresci, 17. noemv. In reportele nostre cãtra Russi'a a intrevenitu una recela, d'in e-usa ca principele Carolu n'a cercetat pre tiãrulu Russiei in Livadi'a. Carolu s'a escusatu cu deschiderea camerelor, dar' escusarea lui nu fu primita. Se crede ca Carolu a lucratu in contielegere cu Berolinulu.

Viena, 17. noemv. Missiunea baronului Kellersperg s'a nimicitu definitivu. Kellersperg nu voiã se accepte unu ministru pentru Galici'a, si acësta fu mai alesu caus'a neruasferei sale. — Ieri sosl una nota d'in Londra prin care se face cunoscutu, ca cabinetulu englesu accepta numirea cont. Beust de ambasadoru.

Versalia, 17. noemv. Nou numitul consulu in Itali'a primu ordinulu ca se partecipe la deschiderea parlamentulu in Rom'a. — La propunerea lui Thiers, consiliulu ministerialu decise a nu reduce bugetulu militariu, ci a sterge d'in bugetulu marinei 30 milioane franci.

Viena, 17. noemv. Principele Auersperg fu ieri chiamatu la Viena pre calle telegrafica. E sicuru, ca elu se va insarcinã cu formarea ministeriului, la casu candu b. Kellersperg nu se va invoi se primesca in programulu seu impacatiunea cu polonii.

Viena, 17. noemv. Programulu lui Kellersperg s'a dechiaratu in audienti'a de ieri de neacceptabilu; elu aveã a presintã Reichsrath-ului resolutiunea poloniloru, seu celu putienu propunerea galiciana cu ore-cari modificatiuni. Motivulu alu duoilea fu dissolverea dietei morave; dissolverea dietei Austriei-superiorie nu intimpina neci una difficultate. Dissolverea dietei morave nu s'a respinsu inca definitivu, de ora ce Holzgethan cere cu intefre intrunirea Reichsrath-ului. — E probabilu, ca succesoru lui Kellersperg va fi Goluchowski.

Burs'a de Viena de la 17. noemvre, 1871.

5% metall.	57.70	Londra	116.60
Imprum. nat.	67.40	Argintu	116.90
Sorti d'in 1860	99.75	Galbenu	5.59
Act. de banca	853.—	Napoleond'or	9.31 1/2
Act. inst. cred.	305.20		

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

Comunicatiunea pre cãlile ferate.

Pre lini'a Statului cu trasur'a accelerata.

Pest'a—Vien'a.	Vien'a—Pest'a.
In tote dfilele la 7 ore 29 min. dem.	In tote dfilele la 2 ore 30 min. d. m.
Sosesc in Vien'a la 1 ora 55 min. d. m.	Sosesc in Pest'a la 9 ore 25 min. ser'a.

Pest'a—Segedinu.	Segedinu—Pest'a.
Luni-a, joi-a si sambet'a la 9 ore 54 min. ser'a.	Marti-a, Vineri-a si Sambet'a la 2 ore, 20 min. demaneti'a.

Pest'a—Baziasiu.	Baziasiu—Pest'a.
Pest'a pleca la 5 ore 54 min. d. med. si la 7 ore 23 m. dem.	
Czegléd 8 33 ser'a 10 —	
Segedinu 12 32 noptea 2 6 d. m.	
Timisior'a 5 24 dem. 8 12 ser'a	
Baziasiu sosesc 8 45 a. m. 4 54 dem.	

Baziasiu—Pest'a.	
Baziasiu pleca la 6 ore 35 min. d. m. si la 7 ore 45 m. ser'a	
Timisior'a 10 43 noptea 9 26 dem.	
Segedinu 2 33 dem. 1 30 d. m.	
Czegléd 6 35 ser'a 5 32 ser'a.	
Pest'a sosesc 9 5 8 2	

Calea ferata spre Tiss'a.

Pest'a—Casiovia.	
Pest'a pleca la 5 ore 18 min. d. m. si la 6 ore 34 m. deman.	
Czegléd 8 — ser'a 9 39	
Solnocu 9 3 10 37 a. m.	
Puspök-Ladány 12 21 noptea 1 33 d. m.	
Dobritienu 2 30 dem. 3 5	
Nyiregyháza 4 24 dem. 4 33	
Tocaiu 5 50 dem. 5 31	
Miscoltiu 8 20 dem. 7 24 ser'a.	
Casiovia sosesc 12 33 m. 9 56	

Casiovia—Pest'a.	
Casiovia pleca la 5 ore 21 min. dem. si la 10 ore 15 m. a. m.	
Miscoltiu 7 55 dem. 2 55 d. m.	
Tocaiu 9 37 dem. 5 27	
Nyiregyháza 10 39 a. m. 7 8 ser'a.	
Dobritienu 12 19 dem. 9 54	
Puspök-Ladány 1 57 d. m. 11 57 nopt.	
Solnocu 4 39 dem. 4 16 dem.	

Czegléd pleca la 5 ore 33 min. d. m.	6 ore 15 dem.
Pest'a sosesc la 9 25 ser'a	9 47

Pest'a—Aradu.	
Pest'a pleca la 5 ore 18 min. d. m.	6 ore 34 m. dem.
Czegléd 8 10 ser'a 9 24 a. m.	
Solnocu 9 47 dem. 10 16	
Ciab'a 2 36 noptea 1 9 d. m.	
Aradu sosesc 5 11 deman. 2 52	

Aradu—Pest'a.	
Aradu pleca la 12 ore 26 min. d. m. si la 8 ore 47 m. ser'a.	
Ciab'a 2 7 dem. 11 23 noptea.	
Solnocu 5 — dem. 4 31 dem.	
Czegléd 5 48 dem. 5 50	
Pest'a sosesc 8 40 ser'a 8 40	

Pest'a—Oradea-Mare.	
Pest'a pleca la 5 ore 18 min. d. m. si la 6 ore 34 m. dem.	
Czegléd 8 — ser'a 9 39	
Puspök-Ladány 12 40 noptea 2 7 d. m.	
Berettyó-Ujfalu 2 17 dem. 3 7	
Oradea-M. sos. 4 8 dem. 4 15	

Oradea-Mare—Pest'a.	
Oradea-Mare pleca la 11 ore — min. a. m. si la 8 ore 12 m. ser'a.	
Berettyó-Ujfalu 12 — mdi 9 50	
Puspök-Ladány sos. 12 55 d. m. 11 15 nopt.	
Czegléd 5 33 dem. 5 35 dem.	
Pest'a 8 40 ser'a 8 40	

Prim'a cale ferata Transilvana.

Aradu—Alba-Julia (Belgradu.)	
Aradu pleca la 5 ore 52 min. dem. si la 3 ore 42 m. d. m.	
Giorocu 6 36 dem. 4 42	
Paulisiu 6 50 dem. 4 59	
Radna 7 12 dem. 5 34	
Conopu 7 43 dem. 6 15 ser'a	
Berzova 8 7 dem. 6 45	
Soborsinu 9 1 a. m. 7 56	
Zamtu 9 42 dem. 8 46	
Gurasada 10 15 dem. 9 26	
Ilia 10 32 a. m. 9 50 m. ser'a.	
Branisca 10 55 dem. 10 19	
Deva 11 30 dem. 11 2 noptea	
Pischi 12 16 mdi 11 59	
Orestie pleca la 12 ore 54 min. d. m. si la 12 ore 53 noptea	
Sibotu 1 22 dem. 1 28	
Vintiulu-inf. 2 1 dem. 2 24 dem.	
Alba-Julia sos. 2 20 dem. 2 48	

Alba-Julia—Aradu.	
Alba-Julia pleca la 4 ore 15 min. dem. si la 9 ore — m. a. m.	
Vintiulu-infer. 4 42 dem. 9 38	
Sibotu 5 13 dem. 10 13	
Orestie 5 40 dem. 10 40	
Pischi 6 25 dem. 11 52	
Deva 6 49 dem. 12 22 d. m.	
Branisca 7 18 dem. 12 58	
Ilia 7 48 dem. 1 34	
Gurasada 7 44 dem. 1 48	
Zamtu 8 27 dem. 2 31	
Soborsinu 9 6 dem. 3 26	
Berzova 9 53 dem. 4 30	
Conopu 10 12 a. m. 4 55	
Radna 10 47 dem. 5 48	
Paulisiu 11 3 dem. 6 8 ser'a	
Giorocu 11 20 dem. 6 32	
Aradu sosesc 11 56 dem. 7 20	

Pischi (Semeri'a)—Petrosiani.	
Pischi pleca la 12 ore 26 min. d. m.	Petrosieni pleca la 6 ore — m. d. e.
Rusu 1 14 dem. 9 3	
Puiu 2 46 dem. 10 34	
Petrosieni sos. 5 48 dem. 11 15 a. m.	

Calea ferata ung. de ostu.

Oradea-Mare—Clusiu.	
Oradea-Mare pleca la 4 ore 40 min. d. m. si la 4 ore 48 m. dem.	
M.-Telegd 5 28 dem. 6 4	
Alesdu 5 52 dem. 6 49	
Vadu 6 21 ser'a 7 36	
Brate'a 6 50 dem. 8 26	
Ciucea 7 37 dem. 9 51	
Hodinu 8 25 dem. 11 20 a. m.	
Agiresiu 9 24 dem. 12 32 d. m.	
M.-Nádas 10 2 dem. 1 23	
Clusiu sosesc 10 28 dem. 1 54	

Clusiu—Oradea-Mare.	
Clusiu pleca la 4 ore 45 min. dem. si la 10 ore 51 m. a. m.	
M.-Nádas 5 13 dem. 11 30	
Agiresiu 5 55 dem. 12 23 d. m.	
Hodinu 6 55 dem. 1 56	
Ciucea 7 55 dem. 3 20	
Brate'a 8 27 dem. 4 23	
Vadu 8 58 dem. 5 9	
Alesdu 9 24 dem. 5 51	
M.-Telegd 9 51 dem. 6 32 ser'a.	
Oradea-Mare sos. 11 — dem. 8 12	